

Єрмакова-Черченко Н. О.

ORCID 0000-0001-9438-4866
Scopus-Author ID 57211298989

Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізики та методики її навчання
Херсонського державного університету
(м. Херсон, Україна) E-mail: grafinjamonoro@ukr.net

Гончаренко Т. Л.

ORCID 0000-0002-2021-9320
Scopus-Author ID 57209797050

Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізики та методики її навчання
Херсонського державного університету
(м. Херсон, Україна) E-mail: goncharenkokspri@gmail.com

З ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основною запорукою розвитку будь-якої держави є якісна освіта. Технологізація та інформатизація світу вимагають відповідної підготовки фахівців та підготовки пересічного громадянина з відповідних дисциплін, зокрема фізики, математики, інформатики, яке повинно відбуватися на всіх рівнях освіти. Зміст статті розкриває спробу авторів дати аналіз проблеми пов'язаної зі зменшенням абітурієнтів, що вступають на спеціальності спрямовані на підготовку фахівців технічних професій та вчителів фізики, математики, інформатики. У ході дослідження було з'ясовано, що це зменшення пов'язано з рядом причин, зокрема демографічні (зниження кількості народжуваності у відповідні роки); когнітивні (складність дисципліни фізика), соціально-економічні (низька оплата праці вчителів, високі вимоги до праці, велике емоційне та соціальне навантаження вчителів, відкриті можливості для отримання освіти у будь-якій країні світу); особистісні (низький інтерес до технічних та природничо-математичних дисциплін). Ці групи причин взаємопов'язані між собою, можуть мати різний вплив на розвиток країни в цілому. У статті наведений власний досвід системи організації та проведення профорієнтаційної роботи кафедри фізики та методики її навчання Херсонського державного університету заснованого.

Метою статті є виділення шляхів проведення профорієнтаційної роботи закладами вищої освіти та висвітлення власного досвіду у цьому напрямку.

Методологія. Теоретико-методичне дослідження здійснювалося на основі теоретичних методів дослідження, а саме: порівняльний аналіз статистичних даних, науково-методичної літератури, досвіду роботи науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти.

Наукова новизна дослідження полягає в узагальненні досвіду організації та проведення профорієнтаційної роботи кафедри фізики та методики її навчання Херсонського державного університету з метою залучення більшої кількості абітурієнтів.

Висновки. Чимало соціальних факторів спричинюють зменшення кількості абітурієнтів, що виявляють бажання вступати на відповідні спеціальності у заклади вищої освіти, що у майбутньому може призвести до зниження економічного розвитку країни. У зв'язку з цим, необхідно спрямувати більше уваги на проведення профорієнтаційної роботи не лише закладам вищої освіти (як загальних заходів цілого закладу освіти), а й фаховим кафедрам (як структурним підрозділам), реалізуючи найрізноманітніші її види з використанням сучасних технологій.

Ключові слова: фізика, заклад вищої освіти, заклад загальної середньої освіти, профорієнтаційна робота, шляхи проведення профорієнтаційної роботи, абітурієнт.

Постановка проблеми. Забезпечення якісної вищої освіти належить до головних функцій сучасної держави. Інвестиції у вищу освіту – це інвестиції в людський капітал країни, який стає особливо важливим тепер, коли економічне зростання дедалі більше залежить від високих технологій та навичок,

що дозволяють працювати з цими технологіями. У зв'язку з цим, заклади вищої освіти сьогодні зобов'язані реагувати на зміни, що відбуваються у науці і суспільстві. Ці зміни знаходять відображення у політиці Міністерства освіти і науки України, яка регламентує їх діяльність, а також у підвищенні вимог до якості вищої освіти, які висуваються Національним агентством забезпечення якості вищої освіти.

Разом з тим, в Україні, як у всьому світі, спостерігається ряд протиріч: між зростаючим попитом на спеціалістів технічних професій та професій, які передбачають володіння технічними та природничо-математичними знаннями, та зменшення кількості молоді, що обирають їх в якості майбутньої професії; між збільшенням вакансій учителів фізики, математики та інформатики, низьким рівнем заробітної платні, та зменшенням кількості молоді, що виявляють бажання обрати професією вчителя, цих предметів; між загальним зменшенням кількості абітурієнтів і наявністю можливостей отримання освіти в будь-якій країні світу.

Зазначені вище протиріччя призводять, з одного боку, до необхідності популяризувати професії та дисципліни технічного і природничо-математичного напрямів, з іншого боку, до підвищення позитивної конкуренції між закладами вищої освіти.

Однак, відповідно до сучасних умов діяльності закладів освіти усіх рівнів, які регламентує Міністерство освіти і науки України, а також вимог, які висуваються Національним агентством забезпечення якості вищої освіти, закладам вищої освіти стає дедалі важче конкурувати між собою. У зв'язку з цим, актуальним для кожного закладу вищої освіти є питання організації та проведення профорієнтаційної роботи та набір абітурієнтів на навчання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Зазначена проблема знайшла відображення у роботах вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких Т. Безусова, М. Болдина, Ю. Грачева, О. Деева, Т. Дяченко, Б. Заливанський, А. Мутирова, М. Нечаєв, С. Суматохін, Ю. Сардушкіна, С. Толстогузов, С. Титова, Л. Шестакова та інші. Не применшуючи здобутки науковців у даному напрямку, вважаємо, що питання організації профорієнтаційної роботи закладом вищої освіти потребує подальшого дослідження.

У зв'язку з цим, **мета** даної роботи полягає у з'ясуванні шляхів проведення профорієнтаційної роботи закладами вищої освіти та висвітлення власного досвіду у цьому напрямку.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання наступних **завдань**: аналіз науково-методичної літератури з проблеми дослідження; виділення основних шляхів проведення профорієнтаційної роботи закладами вищої освіти; розкриття власного досвіду проведення профорієнтаційної роботи з метою залучення більшої кількості абітурієнтів на навчання.

Методологія. Теоретико-методичне дослідження здійснювалося на основі теоретичних методів дослідження, а саме: порівняльний аналіз статистичних даних, науково-методичної літератури, досвіду роботи науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти.

Наукова новизна дослідження полягає в узагальненні досвіду організації та проведення профорієнтаційної роботи кафедри фізики та методики її навчання Херсонського державного університету з метою залучення більшої кількості абітурієнтів.

Результати дослідження. Основна проблема закладів вищої освіти, що спричиняє підсилення профорієнтаційної роботи, полягає у різкому зниженні потоку абітурієнтів. Це пов'язано із демографічною кризою у нашій країні. Згідно даних Державної служби статистики України [1], кількість народжених дітей у Херсонській області у 2000 році становить 49115 осіб (на 0,87% менше від попереднього року), у 2001 році – 48663,6 особи (на 0,9% менше від попереднього року), у 2002 році – 48240,9 осіб (на 0,87% менше від попереднього року). Це призвело до зміни кількості осіб (потенційних абітурієнтів), що склали загальне незалежне оцінювання у 2017, 2018 та 2019 роках відповідно.

За офіційними звітами про проведення зовнішнього незалежного оцінювання Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО) [2] кількість осіб, які склали незалежне оцінювання у Херсонській області у 2017 році – 7032 особи, у 2018 році – 9190 осіб, у 2019 році – 9780 осіб. Як видно, кількість осіб зацікавлених в отриманні сертифікату УЦОЯО за останні три роки зросла, не зважаючи на демографічний спад. При цьому, кількість абітурієнтів, які склали зовнішнє незалежне оцінювання з математики (враховуючи основну та додаткову сесії) у Херсонській області зростала. Так, у 2017 році ЗНО з математики склали 3331 особа, у 2018 році – 3057 осіб, у 2019 році – 4548 осіб. Наведений зріст пояснюється тим, що на більшість спеціальностей у закладах вищої освіти одним із обов'язкових сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання є сертифікат саме з математики.

Інша ситуація спостерігається із фізикою. Так, кількість осіб, які прийняли участь у зовнішньому незалежному оцінюванні з фізики у 2017 році складає 778 осіб, у 2018 році – 654 особи, у 2019 році – 623 особи. Серед причин такого спаду можна виділити такі: зниження кількості народжуваності; складність предмету; можливість заміни сертифікату з фізики на сертифікат з іншої дисципліни (англійська мова, біологія, географія) на етапі подачі документів.

Зазначені причини призвели до зменшення потоку абітурієнтів на спеціальності 014.08 Середня освіта (Фізика) та 104 Фізика та астрономія.

Результати та дискусії. Зазначені невісні статистичні результати змушують заклади вищої освіти посилити діяльність у профорієнтаційному напрямі.

Аналіз літератури з проблеми дослідження засвідчив, що професійна орієнтація передбачає систему освітньої та навчально-виховної роботи, яка спрямована на засвоєння здобувачами освіти соціально-економічних та психофізіологічних умов правильного вибору майбутньої професії, формування у них уміння аналізувати вимоги до різних видів професій, критично оцінювати свої професійно-значущі якості та способи їх розвитку.

При цьому, профорієнтаційна робота закладів вищої освіти повинна ґрунтуватися на таких принципах:

- інтеграції – забезпечує об'єднання зусиль суб'єктів профорієнтаційної роботи, спрямованих на формування професійного самовизначення та розвиток особистості;
- регіоналізації – дозволяє враховувати інтереси роботодавців та особливості потреб ринку праці, міграційні процеси, соціально-професійні та освітні потреби даного регіону;
- неперервності – передбачає поетапне формування професійного самовизначення та професійного розвитку здобувачів освіти [4].

Необхідно також зазначити, що заклади вищої освіти не єдині учасники профорієнтаційного процесу, які допомагають майбутнім абітурієнтам із професійним становленням. Разом з тим цілеспрямована профорієнтаційна робота дозволяє сучасним освітнім закладам вищої ланки не тільки допомогти здобувачам освіти здійснити вибір майбутньої професії, а й розв'язати ряд стратегічних регіональних завдань.

Серед основних функцій профорієнтаційної роботи М. Болдина та О. Деєва виділяють такі:

- соціальна – засвоєння особистістю цінностей, норм, відповідним колом знань, які дозволяють їй бути повноцінним та повноправним членом суспільства;
- економічна – покращення якісного складу працівників, підвищення професійної активності та кваліфікації;
- психолого-педагогічна – виявлення, формування та діагностика індивідуальних здатностей здобувачів освіти;
- медико-фізіологічна – врахування вимог до здоров'я і відповідним фізіологічним якостям, які необхідні для виконання професійної діяльності [5].

Основними етапами профорієнтаційної роботи є професійна інформація, професійна діагностика, професійна консультація, професійний вибір та адаптація [3].

Широкі можливості у реалізації перших трьох етапів профорієнтаційної роботи мають заклади вищої освіти. Так, пріоритетними завданнями закладів вищої освіти на етапі професійної інформації є:

- організація та проведення агітаційно-роз'яснювальної роботи серед випускників закладів загальної середньої освіти, професійної/професійно-технічної освіти;
- рекламно-інформаційна діяльність за допомогою засобів масової інформації;
- участь у ярмарках професій, презентаціях освітніх закладів;
- проведення Дня відкритих дверей;
- організація та проведення освітнього процесу довузівської підготовки;
- співробітництво з іншими освітніми закладами та стейкхолдерами;
- проведення Всеукраїнських олімпіад для професійної орієнтації вступників на базі повної загальної середньої освіти. Необхідно зазначити, що участь у зазначеній олімпіаді приймають здебільшого ті випускники закладів загальної середньої освіти, які планують вступити на навчання на освітні спеціальності (галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), оскільки вони мають спеціальну підтримку держави.

Окрім загальних напрямів профорієнтаційної роботи, які здійснює заклад вищої освіти, фахові кафедри також мають можливість долучитися до цього виду діяльності. Так, протягом останніх років співробітники кафедри фізики та методики її навчання Херсонського державного університету переглянули свої підходи до організації профорієнтаційної діяльності, спрямованої на збільшення кількості абітурієнтів, які визначають фізику об'єктом своїх майбутніх професій, та підуть навчатися у ЗВО на спеціальності 014 Середня освіта (Фізика), 104 Фізика та астрономія. Профорієнтаційна робота кафедри мала на меті залучити якомога ширшу аудиторію: учнів, їх батьків, учителів, директорів, методистів, завучів закладів загальної середньої освіти, представників відділів освіти. Крім того, вибір професії – це тривалий процес для кожної людини, тому залучення її до ознайомлення з професіями важливий процес і починати необхідно вже з молодшого шкільного віку. Тому популяризаційна та профорієнтаційна діяльність кафедри передбачала роботу з учнями починаючи з молодшої школи. Серед основних напрямів, що були реалізовані, можна виділити наступні:

- проведення викладачами кафедри бесід із потенційними абітурієнтами та їх батьками, участь у батьківських зборах випускних класів закладів загальної середньої освіти, зустрічі з представниками відділів освіти та директорами закладів загальної середньої освіти, як на базі ХДУ так і під час виїзду до освітніх закладів районів Херсонської області;

Рис. 1. Зустріч із представниками районного відділу освіти та директорами шкіл Новокаховського району Херсонської області

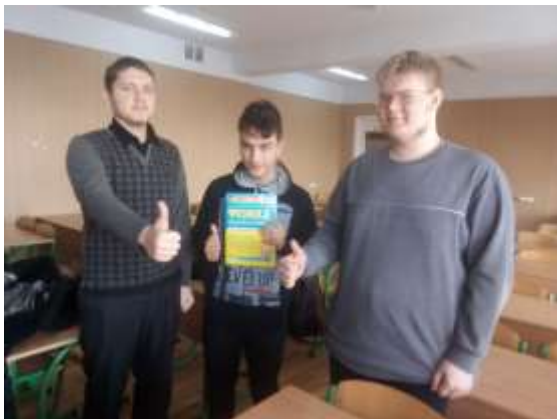

Рис. 2. Участь у батьківських зборах у Херсонському обласному ліцеї Херсонської обласної ради

Рис. 3. Скайп-зв'язок з майбутніми абітурієнтами та їх батьками

– проведення занять у суботній факультетській «Школі юного фізика, математика та інформатика». Заняття проводяться один раз на тиждень (згідно з графіком, затвердженим деканом факультету) з однієї із дисциплін: фізика, математика, англійська мова та інформатика. Основною метою занять є підготовка випускників до зовнішнього незалежного оцінювання з профільних предметів (фізика, математика, англійська мова), а також ознайомлення учнів із новими досягненнями програмування. Заняття у школі проводяться безкоштовно провідними викладачами, а також найкращими студентами кафедри;

Рис. 4. Слухачі «Школи юного фізика, математика та інформатика»

– організація та проведення квестів з фізики для учнів старших класів. Серед освітніх закладів Херсона, учні яких брали участь у квестах з фізики, були Херсонський обласний ліцей Херсонської обласної ради, Херсонський фізико-технічний ліцей Херсонської міської ради та інші міські заклади загальної середньої освіти.

Рис. 5. Учасники квестів з фізики (2019 рік)

– проведення екскурсій до сучасних лабораторій факультету комп'ютерних наук, фізики та математики, зокрема до лабораторії фізики та освітніх технологій, робототехніки, обсерваторії (вечірні спостереження) та музею комп'ютерної техніки Херсонського державного університету. Необхідно зазначити, що на екскурсії приводять здебільшого школярів молодших класів, так і учні основної та старшої школи провідних шкіл м. Херсона та Херсонської області (Херсонська спеціалізована школа I-III ступенів №30 з поглибленим вивченням дисциплін природничо-математичного циклу та англійської мови Херсонської міської ради, Херсонська багатoproфільна гімназія № 20 імені Бориса Лавренюва Херсонської міської ради, Навчально-виховний комплекс «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради, Херсонський фізико-технічний лицей Херсонської міської ради, Чорнобаївський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад» Білозерської районної ради Херсонської області та інші заклади освіти). Екскурсії відбувалися не лише у межах основного освітнього процесу, а й у період навчальної практики;

Рис. 6. Екскурсія для учнів 6 класів Чорнобаївського НВК Білозерської районної ради Херсонської області

Рис. 7. Екскурсія для школярів НВК «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради

Рис. 8. Екскурсія для учнів 10 класів і учителів Опорного закладу НВК Чаплінської школи-гімназії Чаплінської селищної ради Херсонської області

– проведення щорічного відкритого міського конкурсу «Фізика і життя». До участі у конкурсі залучаються учні 7-9 та 10-х класів. Завдання, які пропонуються учням до виконання, мають виключно практичний та прикладний характер. Щороку кількість учнів, які приймають участь у конкурсі зростає. При цьому вчителі, які готують команди, зазначають, що: виявляють бажання прийняти участь у конкурсі школярі із середнім та достатнім рівнем навчальних досягнень; у процесі підготовки до конкурсу учні закріплюють пройдений навчальний матеріал та підвищують рівень своїх здобутків з фізики. До 2019 року контингент учасників обмежувався 7-9 класами, проте з 2019 року за рішенням оргкомітету прийняти участь у конкурсі змогли й школярі 10 класів. За результатами участі у конкурсі усі учасники отримують цінні призи завдяки активній підтримці Херсонської торгово-промислової палати (президент В. Остроумова), ТОВ «ГК «Теплотехніка» (голова наглядової ради В. Скороход) та Приватний заклад «Херсонський навчально-дослідницький центр учнівської та студентської молоді» (директор О. Черченко);

Рис. 9. Фінальні змагання серед 7-х класів конкурсу

Рис. 10. Фінальні змагання серед 8-х класів конкурсу

Рис. 11. Фінальні змагання серед 10-х класів конкурсу

– сумісно із Управлінням освіти Херсонської міської ради викладачі кафедри проводять семінари та майстер-класи для вчителів фізики міських шкіл. До проведення семінарів залучаються не тільки викладачі кафедри, а й вчителі фізики м. Херсона, які мають значний досвід на педагогічній ниві;

Рис. 12. Семінар для викладачів кафедри природничо-наукової підготовки Херсонської державної морської академії (Т. Гончаренко – к.п.н, доцент, Н. Головка – асистент кафедри фізики та методики її навчання)

Рис. 13. Міський семінар для вчителів фізики (І. Коробова – д.п.н., професор кафедри фізики та методики її навчання)

Рис. 14. Майстер-клас «Використання мультимедійної дошки» для вчителів м. Херсона (І. Кисла - вчитель фізики Херсонського обласного ліцею)

Рис. 15. Семінар «Основні напрями діяльності Європейської організації з ядерних досліджень» для вчителів м. Херсона (М. Растьогін – к.п.н., вчитель фізики Херсонського фізико-технічного ліцею)

– участь викладачів кафедри у телевізійних передачах Херсонської обласної телерадіокомпанії «Скіфія».

Рис. 16. Доцент Н. Куриленко, тема розмови «Загроза блискавки»

Рис. 17. Професор С. Кузьменков та доцент Т. Гончаренко, тема розмови «День пам'яті трагедії на ЧАЕС»

– участь викладачів кафедри у роботі STEM-школи при Херсонському державному університеті, та у різного роду міських заходах: STEM-фестиваль, мама-фестиваль, папа-фестиваль, дні професій у ТРЦ «Фабрика»;

– організація та проведення щорічних Всеукраїнських науково-практичних конференцій із залучення до участі учнів і вчителів закладів загальної середньої освіти.

Рис. 18. Мама-FEST (Т. Гончаренко та Н. Куриленко – доценти кафедри фізики та методики її навчання)

Рис. 19. День професій у ТРЦ «Фабрика» (Н. Головка – асистент кафедри фізики та методики її навчання)

Рис. 20. Всеукраїнська науково-практична студентська конференція

Висновки. Узагальнюючи вищенаведене можна стверджувати, що демографічний спад у країні, загальне зниження інтересу учнів до технічних та природничо-математичних дисциплін, зокрема фізики, низький рівень заробітної платні вчителів, спричинює зменшення кількості абітурієнтів, що виявляють бажання вступати на відповідні спеціальності у заклади вищої освіти, що у майбутньому може призвести до зниження економічного розвитку країни. У зв'язку з цим, необхідно спрямувати більше уваги на проведення профорієнтаційної роботи не лише закладам вищої освіти (як загальних заходів цілого закладу освіти), а й фаховим кафедрам (як структурним підрозділам), реалізуючи найрізноманітніші її види з використанням сучасних технологій.

Перспективами подальших розвідок вбачаємо розширення видів профорієнтаційної роботи, аналіз результатів роботи шляхом порівняння кількості вступників на спеціальності, для яких кафедра є випусковою, за останні кризові роки.

References

1. Державна служба статистики України. Демографічна та соціальна статистика / Населення та міграція [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. State Statistics Service of Ukraine. Demographic and Social Statistics / Population and Migration. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (public in Ukrainian).
2. Український центр оцінювання якості освіти. Офіційні звіти [Електронний ресурс] / Український центр оцінювання якості освіти. URL: <http://testportal.gov.ua/ofzvit/>. Ukrainian Center for Educational Quality Assessment. Official reports. Retrieved from: <http://testportal.gov.ua/ofzvit/> (public in Ukrainian).
3. Фіцула М. Педагогіка [Електронний ресурс] URL: https://pidruchniki.com/1047031935033/pedagogika/proforiyentatsiyna_robota_shkoi Fitsula, M. Pedagogika [Pedagogy]. Retrieved from: https://pidruchniki.com/1047031935033/pedagogika/proforiyentatsiyna_robota_shkoli [in Ukrainian].
4. Молоткова Н.В. SWOT-анализ как основа разработки стратегии развития профориентационной работы образовательной организации в условиях конкурентной среды. *Вестник Самарского государственного экономического университета*. 2010. № 3. С. 52–56.

Molotkova, N. & Mishchenko, E. (2010). SWOT-analysis as a basis for developing a strategy for the development of career-oriented work of an educational organization in a competitive environment. *Vestnyk Samarskoho hosudarstvennoho ekonomycheskoho unyversyteta – Bulletin of the Samara State Economic University*, 3. 52-56.

5. Болдина М. А. Понятие и сущность профориентационной работы в образовательном учреждении [Электронный ресурс]. *Социально-экономические явления и процессы*. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-i-suschnost-proforientatsionnoy-raboty-v-obrazovatelnom-uchrezhdenii>.
Boldina, M. & Deeva, E. (2012). Poniatyie y sushchnost proforyentatsyonnoi raboty v obrazovatelnom uchrezhdenyyu [The concept and essence of career guidance work in an educational institution]. *Sotsyalno-ekonomycheskiye yavleniya y protsessy – Socio-economic phenomena and processes*. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-i-suschnost-proforientatsionnoy-raboty-v-obrazovatelnom-uchrezhdenii> [in Russian].

Yermakova-Cherchenko N.

ORCID 0000-0001-9438-4866

Scopus-Author ID 57211298989

PhD, Associate Professor of the Chair of Physics and Teaching Methods,
Kherson State University
(Kherson, Ukraine) E-mail: grafinjamonsoro@ukr.net

Goncharenko T.

ORCID 0000-0002-2021-9320

Scopus-Author ID 57209797050

PhD, Associate Professor of the Chair
of Physics and Teaching Methods,
Kherson State University

(Kherson, Ukraine) E-mail: goncharenkokspu@gmail.com

THE EXPERIENCE OF ORGANIZING AND CONDUCTING VOCATIONAL GUIDANCE

The main guarantee of the development of any state is quality education. Technology and computerization of the world require appropriate training of specialists and average citizens in physics, mathematics, computer science and this must take place at all levels of education. The content of the article reveals the authors' attempt to provide an analysis of the problem of reducing entrants entering the specialty aimed at training specialists in the technical professions and teachers of physics, mathematics and computer science. The study found that this decrease was due to a number of reasons, including demographics, cognitive, socio-economic, personal. These groups of reasons are interrelated and can have different effects on the development of the country as a whole. The authors present their own experience of the system of organization and conducting of career guidance of the Chair of Physics and its teaching methods of Kherson State University. This system included various activities both on the base of the department and during the visit to the educational institutions of the city and the region, involving the students of different classes, teachers, parents, directors of the general secondary education institutions, representatives of the city and district departments of education.

Article's purpose is to identify ways of career guidance in higher education institutions and to describe their own experience in this area.

Methodology. The theoretical and methodological research was carried out on the basis of theoretical methods of research: comparative analysis of statistical data, scientific and methodological literature, work experience of scientific and pedagogical workers of higher education institution.

Scientific novelty is the generalized experience of organizing and conducting career guidance of the Chair of Physics and its teaching methods at Kherson State University in order to attract more students.

Conclusions. Many social factors cause decrease in the number of entrants who wish to enter higher education institutions, which in the future may lead to a decline in the economic development of the country. In this regard, it is necessary to focus more on career guidance not only in higher education institutions (as general activities of an entire educational institution) but also in professional departments (as structural units), implementing its various types using modern technologies.

Keywords: physics, higher education institution, general secondary education institution, vocational guidance, ways of career guidance work, entrant.

Стаття надійшла до редакції 13.04.2020

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **Т. В. Яцула**